

**Oddělení doktorského studia
a akademických kvalifikací
Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
nám. Jana Palacha 2
116 38 Praha 1**

Vyřizuje / e-mail:

Jakub Mácha

macha@mail.muni.cz

Místo / datum

Brno

18. května 2022

Věc: oponentský posudek na habilitační práci Schellingova metafyzika přírody od Dr. habil. Jindřicha Karáska, Dr.

Předložená habilitační práce (která vyšla knižně v roce 2017) představuje velmi detailní interpretaci Schellingových Würzburgských přednášek z roku 1804, které spadají od jeho období filosofie identity. Autor ve svém výkladu sleduje rámcovou strukturu interpretovaného díla, tedy rozdělení na obecnou ontologii přírody a speciální metafyziku přírody. Postupně jsou probírána všechna hlavní témata Schellingovy filosofie identity: jedna absolutní substance zahrnující přírodu a ducha, zákon identity, následné odvození difference, plurality a nakonec jednotlivin, problém panteismu. Více prostoru je pak věnováno pojmu potence. Ve speciální části jsou probírány problémy duše a těla, vymezení organismu a rozdíl mezi organickou a neorganickou přírodou a další.

V úvodu se ale autor pokouší vymezit vztah Schellingovy metafyziky přírody k současnému filosofickému myšlení, k současné fyzice (resp. k současným filosofickým reflexím fyzikálního poznání) a nakonec také k ekologickému myšlení. To je jistě velmi chvályhodný záměr, který se ale podle mého názoru nepodařilo dotáhnout do konce. Tento záměr se vyskytuje pouze v úvodu (a částečně v závěru) knihy. V hlavním těle knihy věnovaném výkladu Schellingovy metafyziky přírody úvahy o relevanci pro současné myšlení chybí. Další otázka se vznáší nad výběrem autorů, jejíž dílo by mohlo osvětlit relevanci Schellingových názorů pro dnešní myšlení (a nebo naopak). Prigoginova slavná kniha *Řád z chaosu* je už několik desítek let stará. Navíc těžko můžeme Prigogina považovat reprezentanta hlavního proudu současné filosofie fyziky. Podobnou poznámku bychom mohli uvést i k autorově diskuzi relevance Schellingovy metafyziky pro současné ekologické myšlení.

Více bych se chtěl pozastavit u výběru filosofických autorů, s nimiž Dr. Karásek při výkladu Schellingova díla pracuje. V úvodní a závěrečné části knihy Karásek polemizuje především s R. Speamannem a J. Habermasem. Jedná se jistě o relevantní autory, a především Habermasovo rozsáhlé dílo je dnes široce reflektováno. Jedná se ale o autory z výhradně

Masarykova univerzita, Filozofická fakulta

Arna Nováka 1/1, 602 00 Brno, Česká republika

T: +420 549 49 1510, E: info@phil.muni.cz, www.phil.muni.cz

Bankovní spojení: KB Brno-město, ČÚ: 85636621/0100, IČ: 00216224, DIČ: CZ00216224

V odpovědi, prosím, uvádějte naše číslo jednací.

německého jazykového prostředí. Celkově by se dalo říci, že kniha je orientována na německé jazykové prostředí. Polemika s autory z jiných oblastí sice nechybí, ale je velmi omezená.

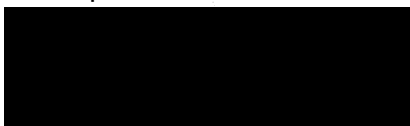
Tento aspekt Karáskovy interpretace je ještě zřejmější v hlavní části knihy. Autor jen výjimečně zmiňuje jiné alternativní interpretace, ať už historické, nebo současné. Kniha je tak svébytným výkladem Schellingovy filosofie identity, aniž by bylo zdůrazněno, kde se autor odchyluje od jiných interpretačních přístupů. To je škoda, protože Karásek má jistě co říct a jeho přístup k Schellingovi je v jistých ohledech inovativní a originální.

Habilitační spis je tak spíše orientován na českého čtenáře jako úvodní text a případně pomocný komentář při četbě primárního textu (to napovídají i rozsáhlejší 1. část knihy uvádějící Schellingovu metafyziku přírody do dobového kontextu). Pokud toto byl hlavní cíl knihy, je splněn ve více než dodatečné míře a kvalitě.

Předložené kritické poznámky nemají zastínit fakt, že se jedná o interpretační dílo vysoké kvality. Těžko budeme hledat podrobnější a důkladnější interpretační komentář v jakémkoliv jazyce.

Závěr: Předloženou habilitační práci v oboru Filozofie Schellingova metafyzika přírody od Dr. habil. Jindřicha Karáska, Dr. **navrhuji k dalšímu řízení.**

S pozdravem

prof. dr. phil. Jakub Mácha, Ph.D.

Masarykova univerzita | Filozofická fakulta

Katedra filozofie

A: Arna Nováka 1 | 601 77 Brno

T: +420 549 49 3679

E: macha@phil.muni.cz | W: <https://is.muni.cz/osoba/3662>